

Изази неђјелом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф. на по год
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т З А П О Л И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Преплата шаље се у пла-
ћеним писмима непосредно
администрацији „Гласа Цр-
ногорца“ на Цетиње, а може
се и картом уплатом на
пошту у Котор. Дописи ша-
љу се уреднишћу. Руко-
писи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За веће и
на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСУ ЦРНОГОРЦА“.

БЕРЛИН, 16 јула. — Бисмарков лист „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ вели: Убијце од заната, који се клањају Француској Републици, мора да не знају коме се клањају. Напомиње ријечи Тијерсове: Влада републиканска мора бити или конзервативна, или је неће бити. По томе је чудна обмана, кад и неки Бошњаци, по примјеру Младочеха и Кошутових поштоватеља, послаше Карноту бунтовне честитке. Тако раде сметени.

ПАРИЗ, 16 јула. — Буланже се пожурно у 135 кантона за избор обласних савјета (conseils généraux.) Новине јављају, да ће Буланжеру, послије пресуде „високог суда“, судити још и војни суд за провјеру.

ЛОНДОН, 16 јула. — Данас се вјенчао лорд Фајф са најстаријом кћери енглеског Краљевића-нашљедника. Краљица је начинила младожењу маркизом и војводом. На свадби бјеху Краљ грчки и дански Краљевић.

ВИЛХЕЛМСХАВЕН, 16 јула. — Цар Вилхелм стигао је данас пред подне.

ЦАРИГРАД, 16 јула. — Велики је везир одбио приједлог предложен у најскоријем савјету, да се пошље турска ескадра у Криту. Ријешено је да се не чини ништа.

ЦАРИГРАД, 16 јула. — (Рајтер, преко Лондона). — Службени кругови поричу непрестане гласове да ће се Турска придружити тројном савезу. Султану не пада на ум да сврхе са досадањег пута строге неутралности.

АТИНА, 16 јула. — На Крити све виши немир. Крићани највише ишту финансијску самоуправу. Многе породице селе се у Грчку. Неки консули ишту убојне бродове да бране своје држављане. Француска ескадра стигла је у Пиреј.

СЕЊСКА РИЈЕКА, 16 јула. — Књаз Никола, са Књазом Нашљедником и Кнегињама, стигао је овдје и

пошао је исто вече особитим жељесничким возом у Беч.

БЕЧ, 17 јула. — Књаз Никола, Књаз Нашљедник Данило и Кнегиње Милица и Стане стигли су сретно овдје и одејели у „Хотел Континентал“.

ПАРИЗ, 17 јула. — Од 813 познатих избора за обласне савјете, има 468 републиканаца и 245 конзерватора. Буланже је изабрат 11 пута. 79 бираће се поново. Конзерватори добили су до сад 6 мјеста.

БЕЧ, 18 јула. — Ц. руски вел. посланик, књаз Лобанов, походио је јутрос Свијетле Путнике црногорске. Јучер по подне походио је Књаз Никола графа Калнокија. — Граф Бомбел, бивши дворски маршал (Рудолфов?) умрло је синоћ од каплје.

БИОГРАД, 18 јула. — Србија је подигла нови хен. консулат у Приштини и наређено је досадашњем консулу скопљанском, Маринковићу, да прими управу консулата у Приштини.

ЛОНДОН, 18 јула. — У посланичком дому изјављује Фаргусен да Крићани нијесу изјавили жељу да се ставе под енглеску заштиту.

ПАРИЗ, 18 јула. — Од 1344 избора за обласне савјете изабрано је 764 републиканца, 419 конзерватора и биће 149 поновљених избора. Буланже изабрат само у 12 кантона. Републиканци су само у једном депарману изгубили већину.

ЛОНДОН, 18 јула. — У господском дому изјавио је Солзбери: У Бугарској се добро управља, земља напредује, власници јој усјешно владају. Нема разлога бојати се да ће скоро бити немира у Турској. Велике државе нијесу никад мање мислиле користити се немирима у Турској. Повашање је Русије најправилније. Источно питање упутило се к мирном ријешењу природним развојем источних народа, а остале државе клоне се сваког мијешања и говора који би могли дражити размирице које се кашто тамо појављују.

РИМ, 18 јула. — Торпедијера „Стромболи“ кренула је у Криту.

ПЕТРОГРАД, 18 јула. — Велики Књаз Константин Николајевић боље је. Свадба Великога Књаз Петра Николајевића одређена је на 26 о. м.

ПАРИГРАД, 18 јула. — Министарски савјет, под предједништвом Султановим, ријешено је, послати у Криту ново посланство, у ком ће бити Риза-паша, Цевед паша и Гајни беј. — Посланству је заповијеђено да одмах креће. Једнак је савјет наредио да одмах пошље у Криту 8 батаљона војске и друге војнике који би попустили других 10 батаљона који су већ тамо.

ПЕТРОГРАД, 18 јула. — „Norddeutsche Telegraphen-Agentur“ вели да је глас који се разносио о предходном уговору између Русије и Француске, посве неистинит и навлаш измишљен.

ПАРИЗ, 18 јула. — Француска је послала два убојна брода у Криту да заштити своје држављане, као и остале велике државе.

БЕЧ, 19 јула. — Књаз Никола, са Кнегињама и пратњом, кренуо је данас на подне у Петроград.

СИБИЊ, 19 јула. — Надвојвода Албрехт јучер се разболео, данас му је боље, биће при мановрама.

ВИЛХЕЛМСХАВЕН, 19 јула. — Цар Вилхелм II кренуо је, на броду Хохенцолерн; јутрос у Инглеску.

БИОГРАД, 19 јула. — Б. Краљ Милан, намјесник Ј. Белимарковић, министар предједник С. Грујић и министар унутрашњих послова К. Таушановић, кренули су у Врању да походе Ристића.

ЛОНДОН, 19 јула. — Инглеска влада објавила је свијем странкама на Крити, да је њојзи много стало до тога да Крита остане нераздвојна од Турске.

ПЕТРОГРАД, 19 јула. — „Правитељствени Вјестник“ објављује закон којим се наређује да наставни језик основних школа у балтичкијем провин-

цијама буде од сад руски (до сад је највише био њемачки), осим вјеронауке. — „Journal de St. Petersburg“ вели, да су се напори буланжерових пријатеља изјаловили.

ХАМБУРГ, 20 јула. — Чет њемачких трговачких кућа, на челу им Вермен, основали су непосредну правилно парну пловидбу између Хамбурга и Леванта, а тицаће Анвер, Пиреј, Сир, Солун, Смирну, Цариград и Бранду.

БЕЧ, 20 јула. — Надвојвода Албрехт оздравио је, долази у суботу у Беч.

Полазак депутације Крићанске у Цариград одложен ради тешкоће у избору чланова.

ЛОНДОН, 20 јула. — „Рајтеру“ јављају из Мисира: Поручник Дакви-нар побио је дервише код Арабије. Пало је 70 дервиша, 80 заробљено. Од Мисираца 3 мртва а 8 рањених.

На обједу у „менжи-хаузу“ рекао је Солзбери: Не треба да нас буне немири на Крити. Инглеска никако не жели заузети Криту. Још није настао час да инглеска војска напусти Мисир. Инглеска се не може чинити невјешитијем догађајима, нити смије допустити какве задјевнице. Прва је тежња инглеске политике мир, но само док се не тиче образа.

БИОГРАД, 20 јула. — На договору б. Краља Милана са намјесницима Министрима у Врању, ријешено је, да ће се Краљ Александар са мајком својом само у иностранству моћи састајати, све док се ствар Краљице Наталије коначно не уреди.

ПЕТРОГРАД, 20 јула. — „Journal de St. Petersburg“ Захваљује Солзберију на његовом говору од 17 (29) јула у господском дому. Солзбери је признао да је повашање Русије у балканским стварима ваљано. Било би желити да Солзберије ријечи допринесу к праведнијој оцјени у извјесним политичким круговима, који су досад били противног мишљења у том питању. Говор као да је смјерао одупри-

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

РИЈЕЦИ НЕВИ.

Као што се мила Нево,

Твоји стају таласићи,

Тако ево и славенски:

Састају се сад ђетићи!

Ка' ти што се бујно њихаш,

У твојојзи колијевци;

Тако с' њиха са љубављу:

Груд' славенској храброј дјечи! —

Па се радуј бујна Р'јeko,

Ти славенска мила Нево!

Кад је таква братска љубав

Међ' Славене стигла ево!

Кад је стигло пријатељство

Међ' славенске прве куће!

Љубав, слога, међу браћом

И још више одјекнуће!

Радоје Црногорац.

ДЕЛИ-БАКИЋ.

РОМАН.

ОД ЈАКОВА ИГЊАТОВИЋА.

(Наставак.)

Јануш Запољски, војвода Сибински у Колошвару, влада канда је краљ од Сибиња. Ни од ког заповијести не прима, осилио се, нити хаје за краља Јануша, који нејма снаге, да може грабљиве и силовите велможе мађарске укротити.

Предци Запољског, који је био од старине Бошњак, кад су Турци Босну притисли, доселе се у Мађарску, а од властееког рода, донесоме блага и задобише нове баштине. Морадоше војевати, као и друге велможе. Отац му и стриц, Стјепан и Имбро, бјеху војводе под краљем Матијом, војевали су у друштву са Змајдеспотом Вуком и Јакшићем, постадоше Цепенски жупани, и борили се против Турака и Њемаца славно. Беч паде у руке краља Матије, а при освајању доглавни војвода му бјеше, Стјепан, отац Јануша Запољског, уједно и благајник краљевски. Јануша, јединца Стјепана Запољског, при крштењу држао је на рукама краљ Матија. Ријетка срећа: кумство краљевско!

Јануш Запољски послјије оца наслиједи велике баштине, и жупанијску област, бјеше богат, а покрај тог књижеван. Ко је такав, том је пут за живот прокрчен.

Јануш од дјетињства у оружју обучаван, доцније са богатства и вриједности стече много пријатеља. Народ је под грдним теретом стењао. С једне стране Турци унадају у Сибин, с друге од Беча

ћесар пријети земљи, и Пољаци кад кад прелазе границе. Племићи подајнике своје исисавају, човјек је њима ствар, роба, истјерају га са баштине по ћефу, обитељска светиња се не поштива, невина чељад оскрњави се похотом, подајник слободне воље у својти нема, све је сили немили-срдној подвргнуто. У очима господитине човјек је нешто више од марве; у теглењу за господара овој раван.

Досади се народу мучење, подиже се кука и мотика; у Мађарској подигло се сељаци на оружје, бирају себи вође. Вође узимају на се и на војску ратарску обилежје крета, под изговором, да иду као кретоносна војска против Турака. Оружје нијесу окренули на Турке, већ на племетство и властелу. Силне хиљаде наваљују на дворе племиће и властелске, што им је на путу, све огњу и мачу предају. Из оторчења и освете нијесу ни невинима праштали, само ако су били од соја племићког. Страст и освета не познаје мјере ни разлога, у сљепоћи својој повреди, оскрвн и урођено си право, а да човјека баце у понор, гдје на њега јакрени зјају, те да му опет крв сисају.

Настане страх и трепет у земљи, узбуркан народ хоће господаре своје све до једног да истријеби. У властеле нејма силе ни јунака, да побуненицима на пут стане. Слабачак краљ базира се на све стране, гдје би помоћи нашао; ако се буна не загуни: пропала Мађарска! Преко ле шева властеле, и кроз рушевине, које се пуше у пламену, Турци би навалили, и једним ударцем земљу покорили. Властела збуњена у помоћ зове Сибинског војводу Јануша Запољског, који више има војске и блага него краљ у Будимграду.

Јануш Запољски види невољу, пропаст је на прагу за све што је властела, па и за себе самог. Промотрив све, скупља војску, па иде у име краља на дигнут оружан народ, ком је на челу Секул-Ђуро, јуначина, што је посјекао под Биоградом силног Турчина хатлију, и од краља за то пенкеш добио. Војска Запољског сукоби се са кретоносом војском и одржи побједу. Секул-Ђуро буде на мејдану од Пете Петровића, рођака Јанушевог, јако рањен и ухваћен, послјије тога усијаном гвозденом круном крунисан, и посјечен. Племетство, властела одахне, све је управило очи на Јануша, као на спаситеља.

Запољски у Колошвару, гдје су му двори, размишља, шта ће бити од Мађарске, ако Турци наваде. Краљ, слаб и осиромашен, није у стању пред великашима углед свој одржати, па је немоћан, у оружју неувједбан, у очи битке нема се војска на њега као на вођа и јунака угледати. Великаши би ради круне га лишити, и то би им лако пошло за руком, но не знаду на чију главу круну да метну. Рад би се и Запољски окрљати, има доста присталица, но има и моћних противника, као што су Батори и остали. Велможе су међу собом несложне.

Запољски, кад чу да је Биограда пао, бјеше са собом на чисто, да се Мађарска под садашњим краљем покрај неслоге великаша а нехајства од стране народа не може одржати. Народ је на великаше, па и на краља самог озлојеђен због силног притиска и свирјепства, што се на њему од скоро изврши.

Кад је Запољски Секул-Ђура побједио и грозно умирио, прост народ био је на кланицу довлачен, и убијан. Седамдесет

јети се скорашњим злогучима; желити би било да успије.

АТИНА, 20 јула. — Крићанска скупштина издала је проглас и зове у помоћ свејединство, у борби што настаје за народне тежње. Скупштина изјављује да је настао час ријешења. Проглас је сваког потреса. Њеке новине ишту да се Крићанима свакојако поможе.

ЛОНДОН, 22 јула. — Краљица је именовала Цара Вилхелма II. почасним адмиралом енглеске морнарице. — У посланичком дому изјавио је Фаргусон, да немири на Криту извиру из партијских задјевца, по нико се не диже против угледа Султанова.

ПОРТСМАУС, 22 јула. — Њемачки Цар стигао је јучер по подне у Озборн: Краљевини Напљеднић, на јоту „Озборн“ и са још два јота, срио га је у ватону Каус-у, прешао на Царев брод „Хохенцолерн“, гдје је врло усрдно поздравио Цара. Цар и краљевини испрчаше се у Озборну, гдје је Краљица дочекала Цара.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 22 јула.

(Помен.) У четвртак 20 јула, на Илијиндан, као на дан смрти Великога Војводе *Мирка Петровића*, држата је годишња заупокојна служба у саборној митрополиској цркви, а послје службе и парастос. Чинодјејствовао је Г. Митрополит Митрофан са Протојереј м Матаповићем и Протођаконом Филипом Радичевићем. Служби Божјој и парастосу присуствовали су били: Њено Височанство Књагинја Даринка са ћерком Свијетлом Кнегињицом Олгом. Њине Свјетлости Кнегиња Зорка Карађорђевића и Кнегињице Јелена и Ана. Његова Свјетлости Књаз Мирко, Велики Војвода зетски, као и Његова Свјетлости Књаз Петар А Карађорђевић. Г. Г. Министри, достојанственици са члановима Великог Суда, као и велики број побожнога грађанства, који дођоше да великоме покојнику достојну пошту одаду и топло се у скромној молитви Богу помоле, за ову племениту душу, која је ватрено свој народ љубила.

(Дар.) Њезина Свјетлост Кнегињица *Олга Даниловић* извољела је даровати Зетском Дому један лијеп гласовир. Стављен је у позорницу дворану, тик до позорнице с лијеве стране. Тај лијепи дар је у толико смињљенији у толико миљиви сваком Цетињану који цијени умјетност, што се при скорашњим позорничним преставама јако осјетио недостатак оркестра. И ако један

инструменат не може замијевити цијелог оркестра, ипак попуњује празнину, особито за пратњу при пјевању. Дружина Зетскога Дома захвалила је Свијетлој дароватељици на лијепом дару.

(Одлазак) Његово Високопреосвештенство митрополит Хаџи Сава, пошао је у прошлу понедељник преко Ријеке и Бара у Оцињ.

Наши министар спољашњих послова г. војвода Станко Радонић, пошто му крајинска купатила нијесу помогла, кренуо је у прошлу сриједу преко Котора и Сењске Ријеке у Беч. У Бечу ће се г. министар с ондашњим стручњацима прије посавјетовати, па ће отићи у Париз, да у Клиници чувеног др. *Шаркоша* лијека својој болести потражи. Г. министар испратио је до Котора г. др. Миланић, а од Котора до Париза и обратно, пратиће га његов нашепог г. Ђуро Зеновић.

(Вечера) У почасти г. *Милошу Цветићу*, а уз њега и цијеломе „Српском позорничном друштву“, цетињски грађани приредили су у петак вече, 14 о. м. у великој локанди, сјајну вечеру. На вечери била је одлична кита цетињских грађана у најбољем расположењу. Јело се, пило, веселило и наизмјенљиво г. Цветићу. Позорничном друштву и српском народу до пред саму зору. И свирке и српске појевке нијесу изостале, јер србадија иначе не зна.

У недјељу 16 о. м. у 2 часа по подне, испраћен најодушевљенијим усклицима цетињских грађана, г. *Цветић* оставио нас је и пошао у свој завичај у Биоград. У његово друштво пошла је и позорница чета г. Протића. Прво боравиште Протићева друштва, послје Цетиња биће Коњица, у Херцеговини. Срећан пут свијема!

Винска медљика или званственим именом *peronospora viticola* зове се она болест на лози, која је ове године из Далмације и Херцеговине и у Црну Гору дошла и ту огромну штету починила. Наша влада наручила је одмах десетст бакрених штрцаљака и потребиту множину коњског камена с којим ће се та болест побједити а тек ово првенције, ноћи ће г. професор Јерговић у све наше виноградне крајеве, да на мјесту поучи народ о ваљаној употреби тог начина лијечења лозе.

Књижевност.

Примили смо на приказ:

Гласник Српскога ученог друштва књига 99 расправе и други чланци. У Биограду

лику топло, и усамљени, у ладовини, договарају се.

— Одавна је име твоје, Јануше, чувено, и већ те је једном силни падиша нудио и благом и бањинама, ако му будеш при руци. Ти ћеш сам увидјети, да Мадарека пропада, пропасти мора, па бар ти спаси за се, што се још спасти може.

То изрече Ибрахим наша чистим овје јаним српским језиком, а Запољски је још од бабе свог српски научио.

— Па шта је жеља султанова? — упита Запољски.

— Падиша ће се скорим са силом војском на Мадарску слећи, и прво ће упасти у област Лаврентија Иличкога, велможа сријемског. Овај му се одапријети не ће, јер не може, а не може ни краљ. Кад Турци навали, ти Јануше стој мирно гдје си, и не мичи се с војском, која ти је под руком. Ако будеш покоран султану, добићеш од њега Сријем, бањину Лаврентија Иличкога, и постаћеш најсиднији, најбогатији велможа у Мадарекој. Познато нам је, да је међу вама најбогатији Илички, па тек послје њега си ти на реду, а све си намећу превазнао, а па те не хтедоше ни за палатину.

Ибрахим-паша то изрече, а гледи у зјеницу Запољског, чека, шта ће на то рећи.

Запољски се мисли, па на једно смисли.

— Султан ми нуди бањину Иличкога, Јест, то је лијена бањина, тај Сријем у Мадарекој, равна му нејма. Ту ти роди чиста шеница, и куена раж, винова лоза роди вино, што је преко Сибиња на даље чувено, коњице дају мед мирисни, што није у земљи, а град Илок влада Дунавом. Дакле добио би Сријем, а да пропустиш

ду 1889 у штампарији краљевине Србије. На продају у књијарици В. Валожића.

Садржај 1. Прилози за ситакеу српскога језика 1. О надежима без предлога. Од Пере П. Ђорђевића. (Наставак и крај). — 2. Инглешка, француска и српска порота Написоа Ј. Ђ. Авакумовић. (Наставак). — 3. У спомен Димитрију Матићу. Беседа Стојана Бошковића. — 4. Црте из Босне. Од митрополита Хаџи-Саве Косановића. — 5. Извјештај управи Српскога Ученог Друштва о поштанској изложби 1885. Од Д. С. Милутиновића и М. Валтровића. — 6. Прилог броманилу. Од С. М. Лозанића. — 7. Други прилог алгебарским влацима вишега степена. Од Пера Ј. Живковића. — 8. Изводи из записника.

Лијепе *Туђинке* пјесме страних пјесника, преијевао Вл. М. Јовановић са сликама. У Шању у штампарији А. А. Славуја 1886. Грцињама, Влахињама и Маџарицама.

У предговору вели „пјесник:“ Читајући пјесме страних пјесника, по некад, кад сам расположен, и преијевам по коју, кадкад вјерно а кад слободно. Тако се за неколико година накупило ово мало преијева, и сад их, ето, пуштам у свијет — шат се коме допадне. Једна је трећина штампана до сад по разним листовима, а двије трећине нијесу још нијдје штампане.

Пјесме њемачких, француских, руских и инглеских пјесника преијеване су са оригинала; пјесме румунских пјесника преијеване су по њемачком преводу румунске краљице Јелисавете (Кармен Силве) и Марије Кремићеве; пјесме грчких пјесника преијеване су по Болцовом њемачком преводу; а пјесма маџарских пјесника преијеване су по српском преводу у позив. Пјесме грчких и румунских пјесника преијевао сам просто е тога, што ми је било жао, да их не преијевам, макар било и с њемачког. Но не смједох много. Штага, што нема кога, да нам са оригинала преијева крајне пјесме грчких и румунских пјесника, према којима може бити немаран само онај, који их није читао.

Међу преијеваним пјесмама има неких које су већ један пут преводене на српски. Мислим, да то ништа не чини. Та, за бога, колико разних превода једних истих страних пјесма имају Нијемци, Руси и остали еретни народи. У осталом, не дао бог ни да остане на мојим преијевима. Дај, боже да они брзо падну у засјенак према другим све бољим и бољим!

А што нема ни једне италијанске, ни шпанолске пјесме. Та бар у Биограду имају лијепе „Шпањолке“!

Книжки илустрираног јурнала *Рускиј Паломник* на 1889 год. Книжка IV. — Садржај: Жизнь християнъ въ вѣхъ апостольскій. Свѣд. А. Молчанова. — Путеводитель по Св. Земль. Выпускъ II. Подъ ред. д-ра А. В. Елисејева. — Покровъ Пресвятыя Дѣвы Богородицы надъ Россією. С. Петербургъ, типографія П. П. Соѣкина, Вознесенскій проспектъ, № 47. 1889.

Хришћански вјесник, часопис духовни за хришћанску поуку и црквену књижевност. Издавалац и одговорни уредник Алекса Илић протојереј и предсједник консисторије жичке. — Садржај: 1.) Косовска Пететогодишњица. — 2.) Да ли се

војеку вашу, кад на Мадарску падне. За толику услугу све је то мало. Кажу падиштво, да Запољски може скупити војеку од шест хиљада, и може с бока пут пријечити, а јунаштво и срећа што донесе. Баштине Иличког султан ми је још прије обећавао, кад је Биоград још у маџарским рукама био. На то претати не могу, ја нешто веће тражим. Та и онако ја над Сибињем заповиједам, покрај моје ријечи краљева ништа не вриједи. Но ја ћу боље султана понудити, него он мене. Пропустити му војеку у Мадарску, а да краља Лауша свргне, да га изагна у Њемачку, а ја да се окрајим, ал тако, да краљевство из руку падише примим, да му будем поданик, да мз данак плаћам, и да му будем у рату савезник у помоћи. Овако је боље и по мене и по падишу, Мадарска ће бити моја, а ја његов. Прима ли се?

На те ријечи Ибрахим-паша за трепутак стане с мисли, ухвати се руком за чело, да што наметно промозга.

Он подиже главу, и прослови.

— Бре аџерим, Јануше, имаш право, боље је по падишу и по те, да се ти окруниш, и да Мадарска буде твоја, а ти падишин. Пристајем на то у име падишино. Ти си заслужан човјек, а и отац твој заузео Беч од Ђесара, и бјеше хазнадар краља Матије. А ти си потукао ђакирку, која је подигла куку и мотилу, да потуче већиле, а да се од тенке дације ослободи. Ти си ту ђакарку потукао, и властелу страха ослободио, што краљ не мога. Право је да ти будеш краљ. Што чух од тебе, све ћу свијетлом падиши испричати, а он ће те узети под скут заједно с круном Мадарске. Срећа је бити под скутом падише; раја ће бити под

св. Сава светкује у римској цркви. — 3.) Како да објаснимо неке сличне црте међу религијима старог свијета и хришћанског. — 4.) Шештенство и политика. — 5.) Лутер и Реформација. — 6.) Оче наш. — 7.) Са избора свешт. у Нишу. — 8.) Црквене вијести. — 9.) Ђеседа. — 10.) Пастирска посланица. — 11.) Нимник. — 12.) Ријеч (војницима). — 13.) Неколико примједба. — 14.) Глас из варода. — 15.) Из пастирске праксе. — 16.) Биљешке. — 17.) Вијести из црквеног свијета. — 18.) Афоризми. — 19.) Ситнице. — 20.) Грађа за историју управе владике Никанора Ружићића. У Биограду. Штампарија Светозара Николића горња Јованова улица 1889.

Изашао је *Јавор*, лист за забаву, поуку и књижевност. Уређују Др. Илија Огњановић и Јован Грчић. Властник Змај Јован Јовановић. Бр. 28. У Новом Саду, 9 јуна, 1889. Год. XVI —, — с овим садржајем:

Из Гетеовог *Фаусте*. Други дио. Први чин (стих 1561—1694). Милан Савић. — Дјевојачки роман, пише Драга Гавриловића (наставак). — Човјек, пјесма Милутина Трбића. — Роман без љубави, пријевод с пољског. — Жене као глзботворке, од Драгутина Влашка. — Спавање и сан (наставак). — Листак. — Књижевност. — Биљешке. — Друштво. — Читуља. — Књижевне биљешке. — Разно. —

Нови Свет илустровани лист за књижевност, забаву и шалу. — Властник и уредник Јулије М. Михајловић. Бр. 89. Биоград 1 јула 1889. Год. I. — с овим садржајем:

Љубомир П. Ненадовић, академик (са сликом). — Своме чики Љубомиру П. Ненадовићу, пјеснику и књижевнику. Пјесма Сима Ј. Аврамовића. — Наследство, од Јул. Марија (наставак). — Правовјерни, пјесма Војислава. — Спустиће се скоро и вечерњи вео, пријевод с њемачког. — „Пјевачко друштво“, пала у 3 чина, написао Милутин Ј. Илић. — Пјесме по светом писму, од Нушића. — Сан од Игњ. Мирковића. Пјесме: Стари Стуб (уза слику) Војислава. Осјејам... Д. — Суморан дан. — ? — На Извору Зору, Вијор. — После 500 година. Драг. Ј. Илић. — Пошалице. — Кајанова кћер, пријевод (наставак). — Концерт, по њемачком. — Трагедија јадне глумице, реална слика од Сетансена (наставак). Сlike: Марков град. — Македонска обала. —

ПРОСВЈЕТА.

„Матица Српски“.

Састанак књижевног одјељења 4. (16.) јула 1889.

Књижевни одбор подноси извјештај о своме раду од пошљедњег састанка књижевног одјељења до данас.

У том извјештају јавља се прије свега, да је ово друштво изгубило великог добротвора српске књижевности и члана „Матице Српске“ Јована пл. Наке великог сент-милушског, који се престао у Бечу

тобом, а ти под падином. Рузумијемо се.

Ибрахим-паша преејече, па опет гледи у очи Запољскоме, да из њи изчита одговор му прије нег што ће прословити. Запољски озбиљно погледа у Ибрахим-пашу.

— Тако мора бити, а не друкчије, нек буде тако, како бог досуди Мадарекој. Одговори у моје име султану, да пристајем уз погодбу, ал да ми све то потврди писмено, на пергаменту, потписом својим, и печатом, и да се закљиче у име алаха и пророка, да му је света ријеч, коју вјером задаје; а ја ћу му опет на пергаменту уписати, и печатом утврдити, да ћу ријеч задату испунити у име вјере Ису-Крста.

Запољски заврши, а Ибрахим ријеч прихвати:

— Свијетли падиша је у Бјелиграду, донијећу му од тебе абер, а ти се не брини, све ће тако бити како углавном, а благо теби, кад те падиша под свој скут узме.

Уговор склопљен, Мадарска је на милост Сулејману предата, а краљ-Лауш о томе гласа нејма, пред њим тама тајану покрива.

Запољски је уговором задовољан, још већма Ибрахим-паша.

Сад Ибрахим-паша и пратњи му није до зазирања. Сви се искажу као Турци, а замјерке није.

Ибрахим је рад да види маџарске јунаке у трку коња, у бацању коња убојитог, и у махању мачем.

Запољски одабере маџарске јунаке, а на челу им вођа Фран Бодова, за ког Турци већ знају, да је делија.

Ту је Ибрахим-пашина пратња, ода брани јунаци, какве Босна рађа.

Заподјене се игра јуначка, хитри Ма-

23. марта а сарањен у Б. Комлоцу 13 (25) марта у 11 сахата прије подне.

На глас о смрти његовој истакнута је црна застава на кући матичној, која је тамо вила три дана. Книжевни одбор ставио је у записник голему тугу своју за неумрлим добротвором народним Јованом п. Јованом великом сентименталним, који је још год. 1844. основао и у аманет „Матице Српској“ оставио фонд за расписивање награда и за награђивање књижевних дјела, те тиме најјасније засвједочио, колико му је на срцу лежало Српство и српска књижевност. Фонд тај износи сада 27,336. фор. 16 нов.

На погребу тог великог добротвора народног, заступали су ово друштво секретар друштвени А. Хаџић, и чланови Никола Јовановић и Мита Пачу из В. Кикнде, и на одар самртнички положили су у име матичино лијепо вјенац с тракама и с натписом. На опјелу је говорио секретар друштвени у помен Јовану п. Наки, и са изасланицима матичним изјавио је кћери покојниковој, кнегињи удовици Милеви Сан-Марковој саучешће у њеној големој тузи.

Кнегиња је изасланике матичине врло лијепо предсудела и рекла им, да јој годи души и блажи јој тугу то изјављивање саучешћа од „Матице Српске“, о којој је покојник често размишљао и радовао се њеном напретку.

Јављајући тај тужни глас, књижевни одбор позива књижевно одјељење, да одреди кога од својих чланова који ће у славу и спомен Јовану п. Наки говорити у свечаној сједници књижевног одјељења о св. Сави год. 1890.

Тако исто постигло је ово друштво велики удар смрћу велезаслужног књижевника Српског Јакова Игњатијевића, који се уочи Ивана-дне о. г. престао у Новоме Саду. На глас о смрти његовој истакнута је на кући матичној црна застава. Сви чланови књижевног одјељења, на челу са предједником матичним Милошем Димитријевићем, били су на погребу и у име „Матице Српске“ говорио је на опјелу члан књижевног одјељења др. Стеван Павловић. Књижевни одбор ставио је у записник своју тугу, за великим губитком, који је постигао српску припојачку књижевност смрћу тог обновитеља српске припојетке и чланови књижевног одбора у стајањем и ускликом „слава му!“ одали су почаст спомену тог неумрлог књижевника нашег.

Књижевни одбор предлаже уједно, да књижевно одјељење одреди кога од својих чланова, који ће говорити у спомен покојнику, у свечаној сједници књижевног одјељења о св. Сави 1890. године.

На позив надзорништва текелијиног завода у Будим-Пешти, умовљени су били, предједник Милош Димитријевић и секретар А. Хаџић, да заступају ово друштво на 50-годишњој прослави тог завода о св. Сави 14. (26) јануара о. г.

Прослава та испала је лијепи и сјајно у сваком погледу. Милина је била виђети испуњени лијепи број Српске интелигенције из разних крајева. На банкету направио је секретар друштвени српској црквеној општини Б. Пеншанској, и напоменуо је нарочито, да се нада, да ће општина тако исто драговољно предати текелијин завод „Матици“ ако настану при-

дари на коњу заваривају Турке, чврстом руком замахају турски сабљом одбијају; но хат турски брзи је од мадара, сабља димнишја онтрија, пресеца сабљу мадарију. Мадари знају нападати и хитро умаћи; но још хитрије Турци у трку опколе Бодова са неколико јунака, и ухвате их.

Турци хвале хитрину јунака мадаријех.

Ибрахим промјера Запољског, да види, шта о турским јунацима суди.

— Моја је војска језгра, крајева војска је слабија, нејма у њој реда, сватко би хтио да заповједа, а нико да слуша. Твоји јунаци прави војници.

Зна Запољски какви су турски војници, на промишља, како би Турцима краљевска војска одољела, кад Ибрахимови јунаци његове надмашише, који су у мадарској војсци најбољи.

— У нас су сви војници као ови — рече Ибрахим.

Ибрахим-паша је знао, да је Запољског војска понајбоља, па је хтио да је успоредно са турском огледа; за то је заподио дилит и мејдан са својим одбрањенима.

Ибрахим-паша опрости се од Запољског.

— Кад смо већ уговор склопили, који ће чудна дјела свијету показати, тако да ће наша имена проијет војске гја да Веча и даје — де да се побратиме. Ти мој, ја твој кардан. У знак побратимства прими овај мач.

Ибрахим скиде са себе мач и преда га Запољском. Запољски одпадне сабљу и преда је Ибрахиму.

— Прими ову мадарију, није ни она лоша, бабо ми је с њом Беч освојио, па је крај себе у Беч носи. Задаво побратиме!

лике да се друштву овом поврати на силу му одузето право руковања текелијиним заводом.

На позив „Кипфалудијевог“ друштва у Б. Пешти, заступао је ово друштво 17. (29) маја о. г. члан др. Милан Савић. У свечаној сједници истога друштва, која је била намијењена прослави 40-годишњице књижевног рада pjesника нашег Змаја Јована-Јовановића, члана „Кипфалудијевог“ друштва.

Та свечана сједница, која је одржана у просторијама „Мађарске учене академије“, текла је по програму достојанствено али и срдечно. Послије значајног поздравља предједника Павла Булајића држао је свечан говор „Кипфалудијевог“ друштва и секретар матичин А. Хаџић, у славу pjesништва Јована-Јовановића. Говор тај пријен је са великом пажњом и бурним одобравањем; за тим је читао други предједник друштвени Карло Сас, реформаторски владица, неколико pjesама Змајевих, које је дивно пресво знаменити pjesник Мађарски Емил Абраши. Послије тога је секретар Шолт Бети, у друштву са А. Хаџићем, прочитао силне поздраве телеграфске, који су стигли са свију крајева Српства. Лијепу завршну ријеч држао је предједник Павло Булајић. Велика дворана била је дупком пуна свијета, особито српског. Са лица присутних Срба и Српкиња могао си читати понос и одушевљење што је Мађарско „Кипфалудијево“ друштво, на тако свечан начин прославило 40-годишњицу српског pjesника.

Истог дана у вече, као завршена прослава змајевг јубилеја, био је сјајан банкет.

На жалост, сам слављеник Змај Јован Јовановић није могао доћи на ту прославу — болест га је задржала од доласка.

Слављеник се и телеграфским путем и писмено изјавио што није могао доћи.

На позив српског академског друштва „Зоре“ у Бечу, умовљен је био члан др. Змај-Јован Јовановић, да заступа ово друштво на светковини 25-годишњице споменутог друштва „Зоре.“

Умјетност.

Српско позориште на Цетињу.

Као што ће ваши читаоци бити разабрали из прошлијех бројева овога листа, „Српско позоришно друштво“ под управом г. Ђ. К. Протића, бавило се међу нама од 6 јунија до 16 јулија, дакле читавијех 40 дана.

Српско позоришно друштво, ма са којег га краја посматрао, може се пуним правом тврдити, да је, као путничко друштво, у потпуном смислу ријечи, врло добро! Све преставе које је друштво дало у нашем позоришту, постигле су потпуно задовољство од стране наше публике. Поједина лица Протићева друштва могла би успијешно претстављати на буд којој сталној нашој позорници, у Биограду, Загребу, или Новом Саду. Учествовање на пре-

Шире руке, у лица се љубе. Ибрахим-паша је потурица, зна за адет хришћански.

Ибрахим-паша са пратњом отпутује. Запољски је задовољан са састанком и уговором. Одавна је он то смјерао, да буде краљ мађарски.

У Колошвару и околини му је језгро војске Сибијске. Мора бити увијек на опрезу, ма на коју страну га нужда повукла.

Доглавно вође су му, а међ њима највјернији му војвода Фран Бодов. Ту је и Вербеџија, мудра глава, науку је приуио у славној Кракови, а земаљске законе у прете зна.

Запољски позива Вербеџија и Бодова на вијећање. О чем ће вијећати, то ће остати тајна.

Вјерни савезници стигоме на вијећање.

Запољски започе.

— Вјерне ми присталице, који знате шта сам завриједио бранећи ред и закон земаљски против бунтовних сељака, позвах вас, да се свјетуете, шта нам је чинити у кобном овом добу. У земљи је све срушено, што се негда градило. Турској сили одољети се не може. Краљ је слаб, помоћи ни откуд. Знате да сам спасао Мађарску, тропио сам бабино благо да скупим војску, а да обраним властету од бјеснила протачког. Онда су ме спаситељем назвали, но нијесу ме за палатина изабрали; а сад незахвални онет ме позивају да се дигнем против силесије турске. И знате, да су ми за вријеме ратарске буне правци земље ријеч задали, да ће ме за краља бирати, ако краљ Лауш не би добио порога. Но донде је тешко чекати, краљ је млађи од мене, а турска навала на прагу, ко ће земљу бранити, а до оклијевања

ставама од стране наше публике бјеше једнодушно, бјеше срдечно.

Друштво је дало више комада: било у српском оригиналу, било у преводима, по којима се може рећи да му је репертоар посве добар.

Снабђено је друштво са свим потребама „гардробе“, како не би — гдје дође — досађивало ни Вуку ни Новаку. Костуми су најбоље прилагођени реперторним комадима. Морално понашање читавог друштва заслужује хвалу и поштовање. И право је, мора тако бити; јер што је српско, треба да је узудно, непријекорно и поштено.

Толико о позиришном српском друштву у опће, а о појединим рећићемо: Госпођа Протићка, у веселим играма; уснијева записно. У озбиљним улогама изазивље опће признање. Глас јој је деликатан и мио. У прелазима гдје су моменти много дирљиви и жалостиви племенитошћу или бујношћу срца изазвани — као у улози Данице у „Балканској Царици“ и Филете у „Максиму Црнојевићу“ — заиста је Госпођа Протићка права вјештакиња. У драмама, све важније улоге њене су!

Госпођа Тодосићка — у улогама старе баке и жене — вриједи сваке хвале: За такве улоге као да је створена. У свакој и најмучнијој улози добро ради, да јој пара нема, а из свега зна се вјештачки извући, на потпуно задовољство слушаца. Она је произвела у нашој публици потпуно убјеђење да би подобна била у својој струци задовољити најразмаженију публику. Госпођа Тодосићка је ревна свештеница у храму богиње Талије.

Госпођа Барбарићка живахна је, рекао би, на иглу би се окренула: и као пјевачица и као глумица, своју улогу вазда је савјесно уз опће повлађивање вјештачки извршавала — Живјела!

Госпођица Петричевићева, у улози Стевана сина Ђорђа Бранковића бјеше „феш-деко“; ако даље буде напредовала у позоришном раду, наговјешћу је добар успјех. — Госпође: Тодосићка и Милојевићка, коректно схваћају основу и нарав својијех улога: глас им је по нешто мекан, али изговор доста јасан и симпатичан.

О г. Цетићу рекли смо своје мишљење у прошлим бројевима „Гл. Црногорца“. Њега смо са задовољством гледали и оцијенили у улози Лудвика XI. Краља Француског; у улози Станка, у „Балканској Царици“; у улози Максима, у „Максиму Црнојевићу“ и дивили се његовој умјетничкој вјештини. Глас му је снажан и достојанствен, изговор разговјетан и чист,

није. Шта судите о тој ствари?

Бодов погледа на Вербеџија, он зна најбоље што је право, чека да прослови.

— Теби је, војвода, ујемчено право од већине великаша, за случај, ако буде брак краља бесплодан, и по томе требало би да се сабор сазове, и изјави, да последи краљ Лауш за краља изабере тебе ил' наслједника твог, а краљ на то да пристаје. Рече Вербеџи.

— Каква ми је добра од тога, кад на жалост наслједника још немам, а Турци неће чекати док га добијем. Док је врло гвожђе треба га ковати; кад могу последи бит краљ, зашт' не и сада, кад је земља у невољи, а потребује ме, јер без мене не могу ниједне силном Сулејману стати на пут. Од Биограда до Будима већ му је пут отворен, не ће га ни Батори ни Томори изабавити.

— То би најбоље било да се што прије окрази војвода Сибијски, до оклијевања није, а Лауш земљу снасти не може; само питам, како би се окразио, кад је Турчин на прагу, а великаши међу собом поцијепани. — Запита Бодов.

— У том сам на чисто. Ибрахим-паша ми је донио од Сулејмана глас, да ће ме окразити ако му пропустим војску преко Будима на Беч, а плаћамо султану годишњи данак, и земља ће на миру остати, и онакв се толикој сили одпријети не можемо. Одако је Србија сасвим покорена, ту нема више за нас спаса, јер смо у Србији с Биоградом и Шапцем изгубили пошљедње бедеме обране наше, боље и овако нег' никако. Промислите се.

— И једно и друго је зло. Овако као што смо поцијепани, тешко је на брзу руку јаку војску против Турчина скупити, а од Њемаца слабе је помоћи. Ако би бисарски Њемци с већом силом амо грух-

нагласак стручно-коректан, а што је најважније, свагда и у свему је природан — прави умјетник-стручњак.

Господин Петровић, у својим улогама добар је глумац: глас му је звучан и доста јак, а што је још главније инвестири најбоље. Мотрећи га као протагонисту у „Циганину“, дођосмо до овог закључка, да би онај вражји цигмо могао служити као „реклам“ за друштвену ћесу. Елем: у „Циганину“ као цигмо, у „Балканској Царици“ као кнез Перун, у „Максиму Црнојевићу“ као дужде од Млетака, г. Петровић је на своме мјесту.

Ако у Протићеву друштву потражимо вјештака који у многај улози може да свестрано задовољи, то онда г. Тодосић долзи на првоне мјесту. Било као Иван-бег у Балканској Царици, било као Иво Црнојевић у Максиму Црнојевићу, као у свим другим мучним и дугим улогама, г. Тодосић није у ничем изостао: он је у својим улогама прави стручњак. Мучно би било одредити, јели Барбарић угоднији гласом или појавом, покретом, јели пријатнији слушаоцу или гледаоцу — Господин Тодосић, у озбиљним улогама, према захтјеву ствари, врши потпуно и савјесно своју дужност. — У улози Ибраим-аге у Балканској Царици и сличним улогама г. Спасић је не надмашив. Г. г. Иваштанин, Милојевић и Делини и сви остали више мање, добри су глумци.

Ако Протићево друштво посматримо као „пјевачко друштво“, онда треба казати — добро је. У веселим комадима друштво је кадро било, што не ријеч, и мртве насмијати, па и „ожењене људе“, док ови не забораве да их печене јабукке под куће чекају! У цијеломе друштву нема ниједнога члана, који само служи за поуну друштвене „статистике“, него су сви, од првог до пошљедњег, по некад имали подуље и мучне улоге, које је сваки постојано без приговора „изигравао.“

Мора се признати да је друштво Протићево тако срећно састављено, да би и вичнију публику могло задовољити по што је цетињска, која сваке пете има прилике виђет праве глумце а иначе се мора задовољит дилетантима, од којих поједини могу бити изврени, но у цијелини не могу се мјерити са глумцима. Па кад, поред свега тога, г. Протић није жалио трошка, но је позвао и нашег Милоша Цетића, то је учинио из патријотизма, да тим увелича светковину радосног догађаја у нашем Владаљачком Дому и пригородском народу. Нека му је и овдје на

нули, и Турке побједили, они би нам опет за врат засјели, па свакојако зло; за то сад морамо мање зло бирати. Кад већ мора бити, оно боље с Турцима, но треба са султаном начинити уговор, pactum conventum, да Сулејман потпомаже краља мађарског против Њемаца, да се Мађарска оцијени од Лаушине лозе, и да ни један Њемац не може постати у Мађарској великаш, племић и владица. Па кад земља ојача, временом са Пољском у савез ступити, било то последије против Турака.

Вербеџија заврши, Бодов све одобри, а Запољски је задовољан.

Послије неколико дана стиже Ибрахим-паша са пратњом и донесе Запољском ферман, гдје је уписано све тако као што је уговорено, потпишано уједном Сулејмана и још четири наше од дивана, потврђено са четири печата а пети у сриједи султанов.

Ибрахим-паша у име султаново и то је устмено потврдио, што је Вербеџи навео.

Ибрахим-паша је донио поклоне за Запољског, будућег краља и војводе.

Ибрахим задовољан врати се у Биоград и донесе радостан глас Сулејману, који за то Ибрахима за везира подигне, и напути српског и босанског валију, да једнако Мађарску упадајима узнемирује и ослаби, док он спреми силну војску, с којом ће се кренути да покори Мађарску. Кад је све промотрио Сулејман, врати се у Цариград.

Тако је Мађарска за жива краља продата Турчину.

(Наставиће се.)

тој, према његовим приликама заиста великој и осјетној жртви, речено свесрдна — хвала!

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Промет домаћих производа у Црној Гори.

Никић, 16 јула 1888.

На данашњем пазару биле су разнеј трговини цијене ове:

Волови сума 150 кила од 40—50 фор. Краве, од 10—20 фор. Овце, од 2—5 фор. Козе, од 2—5 фор. Јагњад, од 1—2 фор. Јарад, од 1 фор. до 1 70 новч. Масло, кило по 65 новч. Скоруп, кило по 40 новч. Сир, по 20 новч. Руметин, по 8 новч. Брашно по 9 новч. Шеница, по 7 новч. Раж, по 7 новч. Јечам, по 7 новч. Дуван, улисту по 60 новч. Дуван, дограм по 45 новч. Вуна веља по 55 новч. Восак, по 90 новч.

Разне биљешке.

Дванаест сата под камењем! Један врло риједак случај догодио се сад на Видов дан у Каменици, у срезу пригореком. Њеки Радоје Илић, сељак из истог села, наменио да сиђе у његов бунар да извади бакрач, који му је ту ушао. Свеже за конопца једну дашчицу, сједе на њу и почну да кућани спуштати. Бунар је био дубок, око пет хвати. У том спуштању, пошто је био на пола пута, епази да се доњи крај зида, с којим је бунар позидан, поче да осина; по он се није хтио вратити. Кад је био на један хват до воде осне се, са страховитом тугљавом, цио зид из бунара и засне кукавног Радоја. Но нека његова ријетка срећа није га у овом случају оставила, него му је ипак живот остао сачуван. Бунар је био доста широк; онај зид у доњем крају бунара, до којег он још није допнео, најрије је засуо бунар и осинајући се оадо на више засује Радоја до главе; камење које се осинало из зида више његове главе падајући чудним удесом тако се склопи, да су два велика камена направиле један широк угао више његове главе да га ниједан није у главу ударио. На њега се ово осне цио зид до врха тако, да је на њему ово било — како очеvidи причају — до десет кола камена. Све се је ово збило у једном тренутку, а у пет сати у јутру.

Родбина Радојева на ово почне кукаати и запомагати; цијело се село скупи да вади камење из бунара и да изнесу Радоја. Нико није могао мислити да ја жив. Од пет сати изјутра до шест сати по подне вадиле су камење из бунара док нијесу Радоја извадили. И поред свега тога није Радоје много ни повријеђен — лијева му нога само мало нагњечена а ниједна кост, у цијелом тијелу, није сломљена. Остаће жив.

— Величина Русије. Статистичко дјело руског официра И. Стриљбицког изашло је ове године допуњено и увећано. У тој књизи налазимо она интересна мјеста и бројеве: Јевропска Русија са Финландом и сјеверним Кавказом заузима сада простор у 4,846,088 квадратних врста и има 92,847,000 становника а сва руска Империја има 19,709,294 кв. врста и 108,787,235 становника. На квадратну врсту у јевропској Русији иде 19.2, а у свој Империји 5.6. Вароши има у јевропској Русији 1173 а у свој Империји 1716. Од 1881. год увеличала се Русија са 214,854 кв. врста (Закасписка покрајина). Највећа је ријека у Русији Об (4880 врста), за тим су Лена, Амур, Јенисеј и Иртиш. Волга долази тек на шесто мјесто, дужина јој је 3480 врста Ријека Москва дуга је 431 врсту.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Изишла је друга књига приповијетке Сима Матавуља, са овим садржајем: *Учили као Сарајинић, Љубав није шала на у Ребесу, Чеврљино злочинство*, — на 8-ни, 10 штамп. табака, цијена 50 новчића, или 1 динар.

Предмет првој причи приљен је из Куча, из доба четовања, другој из Боке, а трећој из Далматинског Приморја, те тако у овој књизи нацртани су типови и карактери из народног живота од Црногорскога Кома до Велебита.

О првоме коду Симових прича издање Браће Поповића, у Новом Саду 1888, цијена 65 новчића, критика се изравила веома повољно, је-

дино је забавила силним штампарским погрешкама, које су књигу нагрдили. Мислим да је ово друго коло од више књижевне вриједности, а тврдим да је штампарска израда са свим добра, као што је и цијена умјерена.

Пошто у Црној Гори нема наплате у натој (Nachnahme), с тога треба напријед новац шиљати потписаном.

Књижарама и скупљачима свака десета књига на поклон, или вриједност њезина.

Надам се топлотом одзиву наше публике.

Молим све српске и хрватске листове да овај оглас прештапају.

Цетиње, 16 јула 1889.

Милош Драгић
издавач.

РОДИТЕЉИМА БАЧКИМ

Јављамо, да ћемо за вријеме одмора школског (од сад на до Мале Госпође) примати ђаке на приватно обучавање како оне, који желе из осн. школе ступити у гимназију, тако и оне, који су учили већ који разред гимназије па су пали ма из ког предмета. Услови врло повољни. Нудимо и гаранцију.

Пријавити се ма коме од потписаних.

Цетиње, 9. Јула 1889.

Учитељи цетињски:

П. Поповић,
А. Рафеновић.

СЈЕМЕ! СЈЕМЕ!! СЈЕМЕ!!!

Ко гођ жели имати изврсна, сазрела, природна пригорекога сјемеа **Осинча** — **траве буварице** — нек се обрати на уредништво „**Гласа Црногорца**“, које има на продају 25 килограма по фиорина 10. Тако исто има 1000 килограма самљевеног буварице од најбоље врсте црногерске по фиорина 2. Ко жели купити, нек се обрати на ово уредништво, које ће купцу и упуство како треба исту сијати и гајити у исто вријеме предати.

(2—5)

ОБЈАВА.

Ријешењем Великог Суда од 12 јула ов. год. број 2053. Блажо Йов Врбича с Његуша поднао је под етециште због презадужености; стога се позивају његови дужитељи из унутрашности и са стране да се до 1 септембра о. г. са својим исправама, било лично, било преко својих опуномоћеника пријаве његушкоме капетану.

Овога дана бити ће распродаја имања дужниковог и диоба међу дужитељима новца, прибављеног продајом. Свако неоправдано задоцњење бити ће на штету дужитеља.

Број 2058.

Цетиње, 12 јула 1889.

Из канцеларије Великог Суда.

ОБЈАВА.

Презадужено имање Дула, сина Мала Нуха Аци-Асановића из Подгорице, ставиће се на јавној продаји 1. Септембра тек. год.

Његово имање састоји се из неколико рала ораће земље и ливаде по Зети. Зато се позивају сви његови дужитељи, да се до реченог дана пријаве лично или преко својих опуномоћеника Управи вароши Подгорице, гдје ће се сва потраживања побиљежити и у исто вријеме да изјаве јесу ли сви сагласни да се то имање законитим путем прода, па макар се и јетино продало, иначе који неби дошао на рочиште или предходно извјестити гореречену управу о немогућности свога доласка, сматраће се да је одступио од сврга потраживања.

Број 1036.

Подгорица, 27. Јуна 1889.

Из канцеларије Окружног Суда.

Објава.

Кућу моју на Ријечи Црнојевића продајем из слободне руке. Кућа је поземљуша, — по плану израђена, — дугачка је 18 лаката а широка 13; горе под кровом има 2 собе и 1 кујина, а доље је све учињено за бутигу. Ко би је желио купити нека се пријави госп. кап. Перу Ст. Бурашковићу или мене лично.

Ријека, 18 јула 1889.

1—5 Тодор Гојковић.

TIMBRES-POSTE

J. DELZENNE, 1. Rue Allent, PARIS
Achetez tous les Timbres anciens et nouveaux, et pale par retour du courrier. — Lui faire des offres avec échantillons.

ОГЛАСИ.

!!! АКО ХОЋЕТЕ !!!

добро и јефтино пазарити, на-
ручите брзо за мушке:

Једно цијело одијело од стофе, фино, нов начин (капут, прелук и гаће) добро рађено, прије за фиор. 18 —, сад за фиор. 10 —.

Исто одијело, прве врсте, прије фиор. 22. —, сад фиор. 14. —.

Исто одијело, особите врсте, прије фиор. 30. —, сад фиор. 18. —.

За дјетиће од 8—16 година.

Цијело одијело од стофе, фино, одабрана кроја (капут, прелук и гаће) прије фиор. 15. —, сад фиор. 8. —.

Исто одијело, прве врсте, прије фиор. 22. —, сад фиор. 12. —.

За дјецу од 2—10 год.

Цијело одијело, најфиније опреме, прије фиор. 7.50., сад фиор. 3.80.

Исто одијело, прве врсте, прије фиор. 12. —, сад фиор. 5.50

Исто одијело, особите врсте, прије фиор. 18. —, сад фиор. 8. —.

При нарудбинама молимо да се мотри на ово:

При одијелима за одрасле молимо назначити тачно у сантиметрима ширину груди и дужину крока, а за дјетиће и дјецу доба живота. Шаље се одмах тек се пошље новац, или на исплату на пошти (ривалеу).

Особита напомена: Сва поменута роба најбоље је врсте и продаје се по текућем малу цијену само ради превелике стоварене готовине.

KLEIN'S

Internationales Waaren-Exporthaus
Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело купцу, измијениће се другим, или ће се врати новац.

(4—25)

НОВА КЊИГА

ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ И ПРИМОРЈА.

Приповијетке СИМА МАТАВУЉА,

КЊИГА ДРУГА

може се купити у мојој књижарници.

Цетиње, 22 јула 1889.

МАРКО Л. ИВАНИШЕВИЋ.

ОГЛАСИ.

НА ЗНАЊЕ.

Мојим пријатељима, познаницима, муштеријама и путницима јављам, да сам се преселио с Ријеке на Цетиње и отворио гостионицу у кући Шћепана Кустудије код „Зетског Дома“, снабђевену добрим намјештајем тако, да се поред доброг јела и пића може добити добро и чисто преноћиште са умјереном цијеном, брзом и узудном послугом.

Цетиње, 22 јула 1889.

ЈОВАН ГОЛУБОВИЋ
гостионичар.

ПОЗИВА

ваљане агенте, да продају руске лозове са добитцима, солидна банкарска кућа у Петрограду.

С понудама ваља се обраћати:

ГЕНРИХУ БЛОККЪ,

57, Невский,

С. Петербургъ (Россиа.)

(2—10)

ОГЛАСИ.

!!! АКО ХОЋЕТЕ !!!

добро и јефтино пазарити, на-
ручите брзо за мушке:

!! УШТЕДИ 100 НА 100 !!

АКО НАРУЧИ ОВЕ СТВАРИ:

Цијеле гаће (чакшире) од стофе, инглеске, (сваке мјере), прије фр. 4. —, сад фр. 1.55.

Цијеле гаће од стофе (сваке мјере) прве врсте, прије фр. 4.80, сад фр. 1.95.

Цијеле гаће од стофе (сваке мј.) особите врсте, прије фр. 6. —, сад фр. 2.80.

Дјечја одијела за праће, од 2—10 год., праве боје по фиор. 1.30, 1.50, 1.80 до 2.20.

Гаће за праће, пртене, за радиње сваког посла од 90 новч. до фр. 1.80.

Дјечја хаљиница, одабран прибор, фино до 6 год., прије фр. 2, сад 90 н.

Дјечја хаљиница, одабран прибор, од најфинија кретона, до 6 година, прије фр. 3. —, сад фр. 1.10.

Женске кошуље везене, од постова обичног, прије фр. 1.50, сад 80 н.

Женске кошуље везене, од фино постава, прије фр. 2.20, сад фр. 1.10.

Женске кошуље од шифона, врло фино везене, прије фр. 2.10, сад фр. 1.20.

Радничке кошуље, најтеже врсте у све боје по 80 новч., 90 новч., фр. 1. —, фр. 1.10.

Стофа за целокупно пројетње или љетње одијело у све боје за највишег човјека фр. 4. —.

Одабран клубук, најновија чина фр. 1.50.

Ко буде наручио клубука, да изволи назначити обим главе, за гаће ширину крока (дужина ноге изнутра) у сантиметр, за дјецу доба живота. Вриједи заиста да сваки покуша наручити што, да се увјери о ванредној јефтини и ваљаности робе. Шаље се одмах тек се пошље новац или на исплату на пошти. Молимо да се добро мотри на адресу:

KLEIN'S

Internationales Export-Waarenhaus
Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело купцу, измијениће се другим, или ће се врати новац.

(4—25)